

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$, an
2 cor. $\frac{1}{4}$, 4-50 fil.

o o

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$, an 12 cor. $\frac{1}{4}$, an
6 coroane.

Unitatea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

o o

Tot ce privește foata
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unității”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marți, Joi și Sâmbătă.

Ajutorarea preteselor văduve.

Primim următoarele:

În împrejurările de traiu așa de grele, cum le-a adus asupra noastră războiul înfricoșat, care dăinuiește acum de 17 luni și încă nu i-se prevede sfârșitul, cugetul meu zboară la cea ce nu se împărtășesc cu adăsurii de scumpete precum se împărtășesc oficianții de stat, ma nu se împărtășesc nici cu ajutor congrual, precum se împărtășesc preoții, cari sunt în funcție, ci abia primesc atâta, cât *nu le este destul pentru pânea de toate zilele* și acea atât de scumpă.

Este vorba de văduvele preotese și de orfanii de preoți, rămași pradă unei sorți vitrege, după moartea soțului respective a părintelui.

Ce vor fi făcând aceste văduve și orfanii lor în aceste împrejurări, cum își vor fi acoperind lipsurile, aceste întrebări ar trebui să constituie obiect de preocupare a inimilor nobile, din cari nu s'a stins iubirea creștinească și simțul de compătimire.

De altădată am arătat în coloanele acestui ziar în ce chip este asigurată subsistența văduvelor și orfanilor de preot în dieceza Gherlei, unde o văduvă are ca pensie anuală suma de 200 coroane, iară un orfan de preot 40 coroane.

După raportul de azi al prețurilor alimentelor și al articlilor de îmbrăcăminte, este evident, ce aceea pensie nu acopere nici chiar trebuința de pâne pentru familia, necum să ajungă și pentru îmbrăcăminte. Traiul lor nu poate fi deci, decât o luptă continuă cu miseria, un lanț de suferință.

Dar lacrimile lor au udat destul pământul. Suspinurile lor le-a auzit Dumnezeu. *Auzit'ă, Domnul și ma miluit. Domnul a fost aju-*

torul meu. Intorsa plângerea mea spre bucuria mie; rupta sacul meu și m'a încins cu veselie. Ps. 29. 12-14. *Săracul acesta a strigat, și Domnul l'a auzit pre dânsul, și din toate năcașurile lui l'a mântuit.* Ps. 33. 6-7.

Bunul nostru Arhiepiscop Vasile, cu inima Lui nobilă și mare este cel ales de Dumnezeu să pună mâna pe ranele dureroase și să le lege ca un milostiv Samarinean.

Din loc foarte competent mi-se spus, că I. P. S. Sa, pe care prevedința divină l'a mântuit dintr'un morb foarte greu, ca să poată duce în îndeplinire încă multe lucruri bune și frumoase, a luat hotărârea, ca îndată ce-i vor permite împrejurările, să convoace vicarii foranei și protopopii la o consfătuire, unde vor lua dispoziții pentru augmentarea, în mod însemnat, a fondului de pensie a preteselor văduve, eventual vor contopi fondul de pensie preotesc cu al văduvelor, ca astfel aceste din urmă, să poată primi o pensie mai corespunzătoare indignității celor mai elementare.

Sus dar inimile!

Și pentru voi, văduve preotese și pentru orfanii voștri, aduce îngerul Domnului dar de Crăciun, veste de mare bucurie! Esclamați și voi cu psalmistul: *„Bun este Domnul tuturor și îndurările sale preste toate lucrurile lui”*. Ps. 144. 9-10.

Iată puteți zice și voi cu psalmistul. *Seara va fi plângere, și dimineața bucuria.* Ps. 29. 5-6.

Nu e departe timpul și cu inima plină de bucurie veți putea zice: *Ce voi răsplăti Domnului pentru toate celeace mi-a dat mie. Făharul mântuirii voi lua și numele Domnului voi chema. Rugăciunile mele voi da Dom-*

nului înaintea a tot poporului lui. Ps. 115. 3-6.

Dați mulțămită lui Dumnezeu că a dat sănătate Ilustrității Sale și înălțați rugă fierbinte la părintele văduvelor și orfanilor. să-I deie sănătate statornică, ca să poată duce în îndeplinire hotărârea sa nobilă și atât de umanitară și să poată duce la bun sfârșit toate operele sale concepute cu înalt spirit de înțelepciune spre mărirea lui Dumnezeu, spre înflorirea diecezei sale și spre binele întregii noastre biserici.

Cu rugă voastră se va înălța împreună și a noastră a tuturor fiilor săi sufletesti, clerici și laici, din întreaga dieceză.

Ioan Sonea
adm. protopop.

Idealismul obiectiv.

— Revizuirea idealurilor —

Discurs acad. de epis. Dr. D. Prohászka

— Tradus de Dr. C. Pavel —

(Continuare.)

Conziderațiile sociale, deși sunt de mare însemnătate, sunt totuși subordonate și astfel etica nu-i o valoare de proveniență socială, ci este valoare supraindividuală, de proveniență metafizică. Ethos-ul nu se desprinde din societate, ci din raporturile metafizice ale individului, din idealuri ce stau de-asupra legăturilor. În care se pomenește individul cu vremea și cu națiunea din care face parte. Ethosul e o valoare supramondială și eternă. Ceeace-i sfânt și bunătate ideală în noi, este rezultatul lumii spirituale ce cutrieră toată ființa noastră; lumea această spirituală ridică ethosul în sferă supramondială, din ea isvoresc datorințele și orientările noastre și în fața acestei lumi, toate idealurile noastre, oricât de populare ar fi acele, cum sunt patria, națiunea, omenirea, frățietatea, munca și progresul, vin numai pe planul al doilea, acesta toate sunt numai consecințe și abstracțiuni. Și fiindcă toată cultura noastră și toată lumea această ne prezintă numai un epizod din posibilitățile evenimentelor istoriei universale, suntem necesați, ca preste lumea această și preste orice realitate empirică, să admitem

un ce, care nu-i relativ, nu-i parte, nu-i episod, un ce, o ființă supremă, care propriaminte dă rost realității pozitive. „Das Absolute ist das echte Ganze, das wirklich Ganze“ zice un filozof german din zilele noastre. Aceasta realitate absolută este cauza acestei lumi, ea este izvorul lumii spirituale ce se strecoară în ființa noastră și al idealurilor noastre.

Nici când nu simțim atât de tare această realitate absolută, ca atunci, când trebuie să ne dăm viața, sângele și tot ceea ce avem. Și pentru ce? Se zice că pentru patrie, pentru societate, pentru lege și dreptate și pentru libertate. De bună sâmbă că și pentru aceste, dar în urma urmelor nu pentru aceste idealuri interpolate, ci pentru bunătatea și frumusețea supraindividuală, ce se manifestă în noi și jertfa noastră trebuie să o aducem cu gândul, ca elementul divin să prindă tot mai adânci rădăcini în sufletul nostru. Omul nu-i pornit spre bine din firea lui cea asociativă, ci de forța supraindividuală a sufletului omenesc, de adevărul etern, de realitatea ideală, de Dumnezeu. Prin aceasta nu degradăm idealul patriei și al muncii, ci îl fixăm într-o zonă mai superioară, mai dumnezească. Eu așa cred, că ce privește desfășurarea acestui element și acestei valori supraindividuale, războiul ne aduce mari servitii. Războiul, nimicind familii, popoare, vieți și culturi, ne pune în fața celor mai neașteptate dureri, ne pune în fața întrebării, ce torturează sufletul omenesc: că adevărul are rost în viața aceasta, ce rost are bunătatea omenescă și ce rost se desprinde din toată etica. Rostul vieții nu-i viața, ce se varsă ca un păhar de apă răsturnat, nu-i patria pe care o putem chiar și pierde, nu-i neamul, ce ca mâne poate fi osândit la martiraj și sclăvie și nu-i nici cultura — manopera noastră —, ci rostul

adevărat al vieții consistă în îndeplinirea datoriilor, pe cari le avem față de idealurile noastre și în împreunarea omului cu idealurile supraindividuale. Chiar dacă totul s'ar nimici în preajma mea și în mine, chiar dacă mi-aș pierde patria, neamul, viața; apoi și atunci se nimicește coaja, dar lumea spirituală, realitatea idealistică rămâne și se poate manifesta și afirma în mine; ea devine elementul milieu-ului și patria mea.

De această realitate superioară nu se poate apropia raționalismul — prezintă-se acela în orice ediție. Aderenții raționalismului sunt de convingerea, că totul se poate explica pe temeiul științelor naturale, ba chiar reduce la formule matematice. De atare filozofie peste tot încă n'a ajuns la cunoștință, că până unde se pot estinde națiunile noastre ce privește realitatea și nu taxează îndeajuns faptul, că în noi afară de procesul biologic, se ivesc și alte postulate și instincte, ce tind spre idealuri, lege și Dumnezeu. Aceste sunt forțe reale, nu reflexii nepotincioase, și ca atari ne îndrumă spre realități superioare. Explicările triviale, vorbărețe și fără temei ale materialismului istoric de asemenea au dat faliment.

Materialismul istoric în tot ceea ce a produs spiritul omenesc vede numai epifenomenul vieții economice și din varietatea religiilor, moralei, justiției și a artelor, concludă la faptul, că ceea ce se schimbă, nu poate avea dela sine conținut real. Cne însă e stăpânit de atari vederi forțate și schiloade, pentru acela rostul vieții consistă în economie, în a săpa, a cosi, a strungări, a țese, a toare, a vâlăsuci, a mesdri și în a da cu barosul, rostul vieții pentru acela se mărginește la lupta meticuloasă cu lumea din afară, iar lumea interună, postulatele și valorile conștiinței omenesci sunt numai niște suprastructuri aeriene de ale muncii noastre.

Aceștia sunt niște barbari, ce n'au descoperit în sine nici o valoare autonomă. Fața crispată a Meduzei, ce se desprinde din grozăviile, patimile și lipsurile sociale și economice — pe semne — a amorsit și a spălăcit sufletul într'înșii de nu mai văd în viața aceasta decât suferințe, iar în muncă silnicie istovitoare și jaful egoismului instinctiv. Cu o astfel de filosofie și apoi să aducă și obștea la conștiință de sine, însă această conștiință geme sub blăstămul superficialității, al aparenței, al neputinței și al semidoctismului și în sfârșit duce la însălbătăcirea poporului. Ce păcat! Câtă samavolnicie și câte cruzimi se comit pe tema aceasta împotriva sentimentelor și împotriva celor mai adânci instincte ale sufletului omenesc, pornit spre misticism și infinit.

Această antiteză obiectivă dintre filosofie și realitate — așa pe hârtie — s'ar părea numai o imposibilitate, când colo în suflete ea pricinuește tortură, decădere, degenerare și ruină.

(Va urma.)

Criza dela Albina. — Privitor la penzionarea directorului Albinei d. Partenie Cosma și a schimbărilor ce s'au urmat în direcțiunea institutului, cetim în Revista economică următoarele rânduri:

„Față de anumite bănueli nebazate de ordin politic, ce s'au ridicat în timpul din urmă asupra institutului,

Direcțiunea își ține de datorință să enunțe pentru toți cei interesați, cum și pentru publicul mare, că institutul nu a avut nici când amestec în chestii politice. Direcțiunea regretă și condamnă în modul cel mai hotărât, ținuta ostilă față de statul nostru a acelor persoane, cari se află de prezent refugiate în România, dar oare-

FOIȚA.

Din spital.

Lalili.

Iubite tată, abia acum pot să-ți scriu la lumina palidă a unei lămpioare, ce anume am ales-o. O prefer la orice lumină electrică. Nu știu cum, dar mă simt mai bine așa. Imi pare o tovarășă sfioasă, blândă, tare puțin pretențioasă. Lumina curată ce o răspândește, nu e nici puternică, nici nu luminează toate colțurile odăii, și tocmai pentru aceea o simt, că-i anume pentru mine. Îi văd licăririle delicate, îi simt puțințica căldură ce o răspândește. Stac uneori timp îndelungat lângă ea, observându-i toate mișcărilor și când văd, că să ridice prea sus flacăra, încep a rîde, îi trag binișor fițilul în jos, o cert în taină; și bine ce zice tata „tot cel ce se înalță, umilise-va“. Imi place să mă asemăn cu tovarășă mea, licărind amândouă, în odăița strîmtă, care formează colțul dela aripa stîngă a spitalului.

Imi vin în minte toate epizodele prin cari am trecut de acum un an. Cetisem prin xiare multe, tare multe, din războiu, mă înfioram la auzul grozăviilor ce se deslănțuie acolo, mă trăgeam într'un colțșor din odăița mea, plîngeam înădușit, admirând vitejia flăcăilor noștri și curajul surorilor de caritate, stînd la căpătăiul

muribunzilor și încurajându-i. Mă doriam și eu să fiu la fel cu ele, dar îmi lipsia curajul. Ce puteam eu biata face? de cât să ies în drum, să adun copilașii din sat, să le spun povești cu îngerei, să-i învăț eu în lipsa tătucilor cum să se roage, se asculte și să nu supere pe mama lor, care e așa de bună și suferă atîta. Lucruri cari tu mi-le-ai infiltrat în inimă, dulce tată. Dar cugetul meu era tot la surorile de caritate. Cu ele visam noaptea, toată ființa mea era așa de ocupată de ele, încât dela un timp tu m'ai observat, m'ai întreat și eu și-am spus. Tu, numai tu, iubite tată, îți înțelegi copila. Te-ai uitat în ochii mei cu atîta seriozitate și așa întreator încât am început să tremur, am înțeles privirea ta și m'am grăbit să răspund. „Nu, iubite tată, nu sunt în stare, dar am voință. Bine. E destul.“ Ți-am sărutat mâna cu care dai binecuvîntarea, de atunci am căpătat curaj.

Și acum de vre-o patru luni sunt aici la locul mult dorit. Uneori îmi pare, că e prea mare cinste pentru mine să îngrijesc de răniți, să ajut la pansatul rănilor, și se primesc mulțumirile pe cari mi-le aduc bolnavii, atunci doresc din inimă să fug în odăița strîmtă, lângă lămpioara cu licăriri plîpînde îngrijind să nu se ridice flacăra prea sus. Să nu ne încredem nici una.

Avem bolnavi din diferite sate, îmi place să vorbesc mult cu ei, îi întreb fel de fel de lucruri, le povestesc unele mici glume,

la cari ei zimbesc, poate mai mult din atenție față de mine, de cât de plăcerea ce le-o cauzez. La alții le dau medicina prescrisă de medic după timpul deșit tot de el; și astfel se perindează zilele cu amintirea evenimentelor ce au trecut, și cu sufletul înviorat, de viitorul frumos, ce va să vină.

*

Era Vineri după amiază, răniții își făceau siesta după masă, când poarta spitalului se deschide greoi, producând un scârțăit sinistru. Fiecare a devenit atent. Se știa: Un transport de răniți grav. Eu am eșit afară și așteptam tremurînd să mi-se încredințeze bolnavi mie și celorlalte surori, când s'au apropiat de mine sanitarii, aducînd pe targă un rănit acărui față era palidă ca de mort, dar tare liniștită. Am dat un țipet și m'am proptit de zidul puternic... Tată dragă, era o, tata nu poate să ghi-cească, era... Dumnezeule bune, bistul Ion a Vlădeșei din sat dela noi. M'am recules repede, el își deschise ochii, m'a zărit. Un zimbet fugar i-a fluturat pe buzele-i palide.

L-au așezat în pat și m'am rugat să-l las sub îngrijirea mea. M'am așezat lângă patul lui. Soarele își trimetea ultimele raze, învîlindu-ne durerea în mantaua-i de purpură. Ion dormea un somn neliniștit, dar continuu, pe când, gândurile mele rătăceau, la căsuța de lângă vale, la ochii înlăcrimați a lelii Marina și obrăjii îmbujorați ai micului Mircea.

(Va urma.)

cândva au aparținut cadrelor oficiale ale institutului.

Cu privire la aceste persoane, a căror agitație condamnabilă, stă în contradicție cu credința neștrămutată a poporului nostru față de tron și patrie, Direcțiunea ține să se știe, că:

1. dl Octavian Goga a încetat încă cu finea anului trecut (1914) a mai fi membru al direcțiunii, ne mai fiind ales de adunarea generală a acționarilor,

2. oficialului de contabilitate pensionat, Iuliu Enescu, i s'a detras pensiunea, și

3. ceilalți funcționari inferiori (Aurel Esca, C. Bobancu și V. Lacea), care au părăsit pământul patriei, au fost destituiți, îndată ce s'a știut de refugiarea lor..."

Cât pentru directorul institutului, cetim următoarele:

Ce privește depărtarea din Sibiu a dlui Parteniu Cosma, putem spune că ea a urmat pe baza concediului său obișnuit, pe care, de mai mulți ani încoace, l-a petrecut la băile de mare din Constanța și proprietățile sale din Călimănești. Trebuind să urmeze o cură mai îndelungată, ceace pentru etatea sa înaintată nu prezintă un lucru deosebit, dl Cosma nu s'a mai putut refutoarce nici mai târziu, ci și-a cerut pensionarea. Faptul acesta nu este de natură a îndreptăți presupunerea, că dl Cosma și-ar fi schimbat credințele sale politice. Toată lumea știe, că dânsul, deși, cum am zis mai sus, dela trecerea sa la „Albina“ s'a retrăs de tot din viața politică, a rămas un sincer aderent al ideii unei convețiri pacifice — întemeiate pe respect reciproc — între Maghiari și Români. Și aceasta părere, desigur o mărturiseste și astăzi. Din acest motiv avem cea mai bună speranță, că nu peste mult dl Parteniu Cosma se va refutoarce în patrie și atunci vor amuți desigur orice presupuneri cu privire la motivele petrecerii sale în România și la credințele politice, ce le mărturiseste.

Vom reveni.

Din Camera ungară. — În ședința din 11 crt. s'au încheiat debaterile asupra proiectului unei centrale a institutelor financiare. Ultimii oratori la proiect sunt deputații Szabó, Beck și Gieswein. Deputatul Szabó în vorbirea la proiect își exprimă dorința, ca guvernul, în cadrele proiectului despre înființarea centralei pentru institutele financiare, se ia în apărare pe micii meseriași și mai ales se ajute promovarea intereselor economice. Nu votează proiectul.

Ludovic Beck cere ca activitatea noii instituții financiare, în actualul timp de egoism, să se bazeze pe altruism. Prin activitatea ei să se asigure după războiu existența institutelor financiare mai mici.

Gieswein cere sprijinirea proprietarilor în special a micilor proprietari, prin ce se vor curma emigrările, în masse, în America și alte țtate. Înaintea guvernului o moțiune, prin care cere prezentarea unui proiect de lege, care se prevadă colonizarea ostășilor invalizi. Discuția la proiect, în lipsa oratorilor, se încheie.

Ministrul de finanțe, Teleszky în răspunsul dat antevorbitorilor, arată, că înființarea Centralei financiare se impune, ea nu

va conturba activitatea independentă a micilor bănci, ci se va servi pe cât numai se poate interesele lor.

Camera primește în general proiectul.

Regele Bulgariei se va proclama de țar al Macedoniei. — Semioficiosul „Narodni Prava“ anunță, că Ferdinand, regele bulgar, va merge în Üesküb, Prilep, Köpruli, Monastir și Ochrida. La Ochrida a doua oră se va încorona de țar al Macedoniei.

Anglia se pregătește la un războiu comercial cu Germania. — În camera comunelor guvernul englez a prezentat un proiect de lege care proclamă un războiu, în infinit, contra Germaniei. Tocmai de aceea, amintește proiectul, guvernul trebuie să folosească toate resursele Angliei pentru războiul contra Germaniei și exemplul ei să fie urmat și de puterile aliate. Ministrul de comerț, Runciman a declarat, că guvernul englez pentru succesul acestui războiu, e aplicat să încheie uniune vamală cu aliații. Germania trebuie oprită, ca după războiu să nu vatemă supremația comercială a Angliei și a aliaților ei.

Războiul european.

După lupte violente ce au durat trei zile trupele puterilor centrale au ocupat Lovcsen-ul. Trupele noastre au capturat aici două tunuri de calibru 24, două de 15 și două de 12, toate sunt în stare bună. Ocuparea Lovcsen-ului va forma un nou punct în mersul războiului balcanic fiindcă posesarea de mare însemnătate strategică a lui deschide drum liber spre ținutul nordic al Albaniei, amenință căderea capitalei Muntenegrului, Cetinje. Culmile ce se estind spre nord de localitatea Berane asemenea sunt ocupate de trupele noastre.

După o pauză de trei zile rușii în dimineața de 11 crt., după mari pregătiri de artilerie, din nou au luat ofensiva pe frontul dela Basarabia, pe zona ce se estinde între Toporauc și Rarance. Raportul oficial anunță, că îndărăptul frontului inamic de câteva zile s'a observat o mare mișcare de trupe, așa atacul lor nu ne-a surprins. Intre Prut și Nistru rușii au atacat în coloane de câte 17—18; le-a succes să pătrundă în tranșeele noastre, de unde prin atac de baionetă i-am respins.

Corespondență din Oradea.

— Fapte frumoase. — Nouii canonici onorari. —

E în deobște cunoscută puternica manifestare a spiritului de jertfă arătat la toate ocaziunile războiului de poporul nostru. Pe lângă miile și miile de români cari se luptă vitejește pentru tron și patrie pe deosebite fronturi, cei rămași acasă încă își fac

datorințele. În împrumuturile de războiu, au semnat toți aceia, cari au dispus de parale superflue; comune, comunități bisericești și singuratici au semnat acele împrumuturi.

Nu putem însă să nu relevăm în special o faptă a parohiei noastre gr.-cat. rom. din Ardușat (Erdőszáda, com. Sătmar). Asemnat mulți credincioși din aceasta parohie împreună 7550 cor. și singuratici au abzis de sumele plătite și de câștigurile lor, pentru a pune bazele unui fond pentru zidirea bisericii.

Fapta aceasta frumoasă a numitei parohii se laudă pe sine, și arată o credință și dragoste mare a bisericii, un spirit de jertfă și pricepere adâncă a lucrurilor: este o faptă, care ar fi de dorit să aște cât mai mulți imitatori în toate părțile locuite de Români.

Il Sa Episcopul Dr. Dem. Radu a încoronat aceasta faptă frumoasă cu o altă faptă asemenea: pentru încurajarea și distingerea acelor credincioși buni, a dăruit dintr'al său la același fond pentru zidirea bisericii, împrumut de războiu în valoare de 1000 cor. cum se vede din epistola pastorală adresată aceluiași credincioși din Ardușat (și publicată în altă parte a foii noastre). Amândouă aceste fapte vrednice de urmat dovedesc îngrijirea credincioșilor și a Arhierului pentru înflorirea Bisericii.

Deie Dumnezeu cât mai multe fapte de acestea!

*

Scrisoarea oficială a Ministrului de culte, prin care se vestește numirea dlor Ioan Genț și Alexandru Gera de canonici onorari, a avut darul să trezească sincera bucurii.

E cunoscut pretutindenea, că membrii Capitlului nostru din Oradea nu pot fi decât celibi sau văduvi, iar cei însurați au fost eschiși dela canonicie, în urma dispozițiilor dela Roma și Viena, — probabil pentru că mai este un capitlu latin. Preoțimea căsătorită până acum putea să fie distinse pentru vrednicile ei cel mult cu arhidiaconatul onorar.

Ilustrității Sale Episcopului, după mai multe tratative i-a succes să spargă ghiată, să exopereze — pentru îndemnul de lucru și pentru distingerea pentru meritele câștigate — o distincție nouă, mai superioară celor de până acum, pentru canonicia onorară.

(Va urma.)

Informațiuni.

Tuturor abonaților, colaboratorilor și cetitorilor ziarului nostru le dorim »An nou fericit!«

*

Nrul proxim va apărea Marți în 18 Ianuarie la orele îndatinate.

Cătră preoții din Arhidieoază. Cu datul de 30 Decembrie 1915 Dl Ministru de culte și instrucție publică a asignat la mâna Ordinariatului nostru suma de 99.867 cor. 30 fil., sub titlul de întregire cuincuenală sau ajutor pentru preoții cu cualificație mai mică, — pe sem. II. al anului 1915/16.

Rescumpărare de felicitări. Dșoara *Elisa Bodocan*, directoara internatului de fetițe din Blaj, își rescumpără felicitările de Anul nou, trimițând suma de 5 cor. pentru raniții din Cluj.

— Și-au rescumpărat felicitările de Anul nou, contribuind la fondul Casei societății meseriașilor români din Blaj: Dr. *Iacob Radu*, canonic, Oradea 10 cor.; *Ioan Costin*, preot în Rocș-Cristur, G. Precup, profesor câte 5 cor.; Dr. *Victor Macaveiu*, profesor de teologie, Dr. *Alexandru Niculescu*, secretar mitrop., Dr. *Ioan Coltor*, prof. de teol., *Simion Șerbu* câte 2 cor.; *Simion Șerbu* agronom, *Sarasău*, *Ioan Oltean* preot, *Ibișdorf* câte 1 cor.

— Au binevoit a-și rescumpăra felicitările de Anul nou în favorul *Mesei studenților* din Blaj, dăruiind: On. *Alexandru Donia* Donescu paroh, *Vasláb* 2 cor., Dr. *Ioan Sirbu* medic 30 cor., *Ioan Costin* preot, *Récsekeresztur* 5 cor., *Iosif Lita* protopop, *Hususău* 12 cor., *Augustin Marcu* preot, *Marosbogát* 2 cor. Le exprimă mulțămintă

Direcțiunea gimnazială.

A. Sa Arhiducele Carol Francisc Iosif la felicitările de anul nou ale Preasfinției Sale Dr. *Dem. Radu* din Oradea, a binevoit a răspunde în aceeași zi prin următoarea telegramă:

„Pentru plăcutele felicitări de anul nou, ce le-ați exprimat mie și familiei mele, și pe cari așisderea din toată inima Vi-le doresc, primească Ilustritatea Voastră sincera mea mulțămintă.

Arhiducele Carol Francisc Iosif.“

Am amintit în ziarul nostru despre audiența acordată priu *August P. S. Sale* din partea Moștenitorului, telegrama aceasta, prin tonul ei călduros, ne întărește nădejdea în un viitor mai bun. C.

Colonelul Kratochwill despre români. Colonelul *Kratochwill*, comandantul regimentului 4 de honvezi, cu sediul în Oradea, a cercetat între alții și pe *P. S. Episcop Dr. Dem. Radu*. Întrebat fiind de niște ziaristi din loc despre ținuta regimentului pe câmpul de războiu, dl colonel a declarat, că *Românii* din acel regiment s'au distins mai ales în timpul războiului al 2-lea și al 3-lea dela *Isonzo*, se luptă ca niște lei, și totodată spunea, că are să mulțamească mult oficerilor și subofițerilor *Români*.

Ne pare bine, că lângă alte recunoașteri oficioase despre purtarea eroică a fiilor noștri, — se adaugă și aceasta, venită dela forul competent al unui regiment, în mare parte românesc. C.

Un frumos tetrapod ca monument pentru ostașii din un sat românesc. La inițiativa Doamnei *Lucreția Janul*, țărâncete române din *Șoimuș* au colectat suma de 120 cor., cu care s'a pregătit pentru sfânta biserică un frumos tetrapod, în onoarea și vecinica pomenire a soldaților, ce au fost mobilizați — din satul lor — pentru războiul mondial. Dna *Janul* a deschis colecta, oferind însăși 10 cor. și două învâlituri, una la masa părâștâșierului, cealaltă la masa, pe care e așezat tetrapodul, ambele lucrute foarte frumos de mâna sa proprie și cu motive românești. Tetrapodul a fost făcut în atelierul părintelui *Ioan Baci* și e de o frumuseță uimitoare. Are forma unei uriașe coroană, provăzută cu rotile și cu patru icoane frumoase, ce se întorc după trebuință

cu icoana, care voiești să steie în frunte, de-așupra e răstignirea Domnului cu sf. *Ioan* și *Preacurata Maria*, iar la postamentul răstignirii e așezat un *Album* cu portretele soldaților mobilizați din *Șoimuș*, care cuprinde datele referitor la cei mobilizați, unde și prin ce țări și orașe au trecut, la ce lupte au luat parte și ce fapte de vitejie au săvârșit. *Albumul* va fi complet numai după terminarea războiului, când se va trimite o copie și la redacția „*Românul*“, pentru cartea de aur românească. Cor.

Din parte-ne dorim, ca fapta locuitorilor din *Șoimuș*, care e eternizarea numelui eroilor români, să aște și în alte comune mulți imitatori.

Dăruiți. Pentru fondul viduo-orfanal (al preoteselor văduve și orfanilor de preoți), au dăruiit On. *Aurel Hârșan*, preot în *Cenade* și soția-sa *Paulina* 20 cor., în loc de cunună neperitoare pe cosciugul mult regretatului lor cumnat și vrednic preot, *Petru Simu* din *Câmpeni*. Primească mulțămintă.

— Pentru fondul studenților morboși, a contribuit 10 cor. Mon. Dr. *Nicolae Brânzen* paroh în *Vulcan*, din prilejul adormirii în Domnul a iubitei sale fiice „*Monica*“, întâmplată la 4 jan. a. c., în loc de anunțuri funebrale. I-se aduce mulțămintă.

— Pentru Masa studenților au dăruiit: On. *Vasile Hopârtean*, paroh în *Gădălin* 5 cor.; *Pon. Vasile Pop*, protopop în *Meseș-Sângeorgiu*, ca rescumpărare a felicitărilor de Anul nou 5 cor. Li-se aduce mulțămintă.

— Pentru Spitalul Sf. *George* din Blaj, a dăruiit On. *Vasile Hopârtean* din *Gădălin* 5 cor. și On. *Alex. Bărbulescu*, paroh în *Ațintis* 10 cor., ca contribuție elemozinară a Reuniunii de rugăciuni „*Cununa Preacuratei Vergure Maria*“ a femeilor gr.-cat. de acolo, cu ocaziunea praznicului Intrupării Domnului, pentru ostașii români raniți din Spitalul numit. Primească mulțămintă.

Pentru raniții din *Aiud* au intrat următoarele contribuiri: S'a colectat în *Aiud* 82 cor. 40 fil., 50 ouă, 3 1/2 l. lapte. *Ciuguzel* 22 cor., 45 ouă, 3 feld. grâu. *Băgău* 10 cor. 20 ouă, 3 feld. grâu. *Măjina* 35 ouă, 4 feld. grâu. *Obreja* 10 cor., 123 ouă, 3 feld. făină grâu. *Tâmpăhaza* 35 ouă, 18 l. lapte. *Cacova* 4 feld. mere, 1 feld. pere. *Gârbovița* 3 cor. *Poiana* un sac mere. Dșoara *Livia Pop* din *Ormeniș* 4 cor. Dl *Ioan Sântimbrean*, preot 4 cor. Dl *Aurel Aron*, preot 5 cor. Dl *Ieronim Man*, preot 3 ferii vin.

Din colecta aceasta s-au împărțășit 160 persoane, primind fieștecare: 1 colac, 10 poame, 1 pachet tutun, foite și 1/2 l. vin, iar câțiva dintre prizonieri și albituri, tricouri, dăruiite de Doamnele *Maria Pădurean* și *Laura Dragomir* din *Aiud*.

Primească maritimșii donatori și pe calea aceasta sincere mulțumite.

Carierile vieții. Războiul cumplit tot mai dăinuiește, iar noi, în așteptarea sfârșitului lui, nu ne mai gândim decât la neajunsurile zilnice, cu altă vorbă ne bucurăm, că o putem scoate de pe o zi pe alta. Cum însă sfârșitul războiului nu se poate prevedea, datorință avem a ne îngriji și de viitorul nostru și mai ales de viitorul tineretului nostru chemat a umplea, cu timpul, golarile lăsate de războiu. Cu alte cuvinte să cântăm cărări pentru fericirea copiilor noștri. Îndrumări folositoare în aceasta pri-

viață ne dă broșurica „*Carierile vieții*“ de *Iuliu Crișan*, apărută sub nr. 5 în „*Biblioteca meseriașilor români*“. Ea arată pe larg felul de urmat la alegerea carierelor economice, industriale (meserii) și comerciale. Broșura se poate procura, cu prețul de 60 bani + 5 bani, pentru postal, dela președintele Reuniunii sodalilor români din Sibiu: *Victor Tordășianu* și dela *Librăria arhidiecezană* din Sibiu.

Afiarea alor noi gazuri în internul pământului. În *Copșa mare* și *Berethalom*, cimit. *Târnava-mare* s'a aflat un nou gaz, care se întinde pe teritorul dintre comunele amintite. Părerea comisiei e că cantitatea acestor gazuri întrece cu mult cantitatea rezervoarelor de gazuri de până acum. Asemenea s'a aflat gazuri și în comuna *Batiz* din cercul *Mnrăș-Uioara*.

Cinema „Edison“ din Blaj, *Duminecă* în 16 jan. va reprezenta următorul program:

1. Celea mai noi susceperi din războiu,
2. Noaptea spiritelor, dramă în 3 acte.
5. Frumoasa satului, comedie în 2 acte.
7. Mirele, unor.

Necrolog. † *Ștefan* cândva *Boldor*, teolog de anul II. în *Lugoj*, în etate de 23 ani, după scurte dar grele suferințe. Împărțășit cu ss. *Taine* ale muribuzilor, în 27 l. c. s'a mutat la cele vecinice.

Înmormântarea sa săvârșit în 29 l. c. la 2 oare d. a., după ritul Bisericii gr.-cat. rom.

Odihnească în pace!

Posta Redacțiunii.

Mai multora. Calendarul „*Unirei*“ nu apare de mai mulți ani.

Posta Administrațiunii.

Am primit și chităm abonamentele dela: *Vetés, Tâtriana, Ercea* pe 1915. — *Chirileu* pe 1915 sem. 2-lea. — *Valealungă* pe 1915. — *Veștem* pe 1915 sem. 2-lea. — *Filpișul mare* pe 1909 și 1910 sem. I-ii. — *V. Sz. Pârșani* pe 1/10 1915—1/4 1916. — *L. I. Innsbruck* pe 14/11—31/12 1915. — *Copăcel. Tôtös* pe 1915. — *Papfalva* pe 1915 sem. 2-lea. — *Decea* pe 10/5 1914—1/8 1916. — *Pintic* (arhid.) pe 1914 și 1915. — *Balinș* pe 1915. — *Gârbova de jos* pe 1914 și 1915. — *Tihău* pe 1915 sem. 2-lea. Posta vom îndrepta-o. — *Vălioara* pe 1915. — *Poiana Aricului* pe 1914 și 1915. Drept *Notă* servească recepisa postală și quietarea prezentă. — *Sintea* pe 1915. — *Jesvin* pe 1916. — *Rézbánya* pe 1916 sem. 1-ii. — *Clopodia* pe 1915 sem. 1-ii. — *Sântejude* pe 1915. — *Dr. P. F. Gherla* pe 1916. — *Avanșfalva* pe 1915 sem. 2-lea.

Frumos cadou de anul nou:

Alexandru Ciura: În războiu, schițe. 1 Cor. Oct. Prio: *Jertfe* piesă dram. în 4 acte. 1 Cor. „ *O vișoară* piesă pop. în 3 acte. 60 fil.

Se află de vânzare la *Librăria Semin. din Blaj* precum și la toate *Librăriile românești* din țară.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.

Ioan Suciu